

[Damsgaard.]

ungdommen, den store, store del, som flittigt passer sin uddannelse. Det er med til at fremme voldstendenser i samfundet, og det har intet med demokrati at gøre. Jeg har gerne her fra dette fornemme sted villet sige det ganske klart, både fordi et lille mindretal ikke skal have lov at svække befolkningens forståelse for, at der på uddannelsens og på mange andre områder med sigte på ungdommen vil være brug for øget indsats i de kommende år, og for at planlægningen af det offentlige indsats i de kommende år på den anden side ikke skal bestemmes af, hvem der råber højest og med de voldsomste metoder, men af, hvor behovene og helhedshensynet tilsiger det. Ellers går det alt for nemt ud over de svageste grupper, og det er jo ikke meningen.

Med disse bemærkninger kan jeg på venstres vegne anbefale finanslovsforslaget til en nøje og velvillig viderebehandling.

Grethe Philip: De senere års store reformer, herunder f. eks. den nye byrdefordeling mellem stat og kommuner og indførelse af kildeskatten med ny afregning over for kommunerne samt børnetilskuddenes ændring fra at være skattefradrag til at blive et tilskud, der bevilges over socialministeriets budget, har i de senere år medført en række såvel reelle som mere formelle budgettekniske bevægelser på finanslovene. Det gør det overordentlig vanskeligt at få et korrekt overblik over; hvad der rent faktisk er sket fra år til år i statsbudgettet. Vi gør derfor kløgt i ikke at tage for håndfast på de tal, der forelægges os om ændringer i kasseoverskud og i overskud på drifts- og anlægsbudgettet, for disse summariske størrelser er resultatet af mange bevægelser under budgetoverfladen.

Finansministerens fremsættelsestale indeholder traditionen tro en omtale af udviklingen i indeværende år, altså i finansåret 1970-71, således som den tegner sig på dette tidspunkt. Vi har allerede tidligere fået forelagt flere sådanne skøn, både i foråret og senere en særlig oversigt af 21. september, der blev tilstillet finansudvalget. Tallene viser meget betydelige ændringer i forhold til finansloven for i år, idet det ser ud til, at skatterne vil indgå med langt større beløb end forventet. Selv om vi kan bortforklare

en del af stigningen i overskuddet som værende uden indflydelse på den reelle finansielle sitgning, så bliver der alligevel tilbage, at vi har strammet meget kraftigt, og at vi har strammet langt mere, end vi forudså, da finansloven blev vedtaget sidste forår.

Det er tydeligt, at finansministeren i sin tale gør sig megen umage for at forbygge misforståelser eller kritik med hensyn til såvel omfanget som vel navnlig betimeligheden af den meget store stigning i overskuddet på drifts-, udlåns- og anlægsbudgettet, der nu toner frem. Finansministeren ønsker vel at forebygge, at det fra de kredse, der principielt er meget kritiske over for statens lange skattearm, skal siges, at der unødigt er indkrævet alt for meget i skat. Jeg aner i baggrunden den konservative røst: pengene ligger bedst i borgernes lommer!

Kritikere fra andet hold vil rejse andre indvendinger. Det vil uvægerlig blive ført frem, og det er det jo for så vidt allerede blevet igennem hr. Lysholt Hansen, at de, der har ansvaret for statsbudgettet, altså i første række finansministeren og hans rådgivere og, om man vil, også alle vi her i folketinget ikke har tilstrækkeligt greb om tingene, når skøn i foråret blot $\frac{1}{2}$ år senere viser sig at have været så usikre. Over for en sådan kritik vil jeg vende argumenteringen om og sige, at det er jo selve mekanikken i kildeskatten og momsens, der har virket. Det har jo netop været fremhævet som en stor fordel ved disse to skatteformer, at de havde en slags indbygget konjunkturregulerende faktor. Stigninger i indkomst- og prisniveauet omsættes med disse skatteformer langt hurtigere end før i øgede skatter med den heraf flydende kontraktive virkning på samfundsekonomien. Naturligvis bør vi forfine og forbedre vor prognoseteknik, men det er vel til syvende og sidst ikke så afgørende, om vi sidste forår skønnede mere eller mindre rigtigt om udviklingen. Langt vigtigere forekommer det mig at være, om vi ved valget af sætser for skatter og afgifter og gennem vor udgiftspolitik har fået trukket i den rigtige retning og med den rigtige styrke. På dette punkt mener jeg ikke vi har noget at bebrejde finansministeren.

Det er oplagt, at vi i indeværende år står midt i en alvorlig økonomisk problematik omkring vor ganske uholdbare valutariske situation, der må tilsi en yderst stram fi-